

TUUSNIEMEN KUNTA

OSAVUOSIKATSAUS

1.1. – 30.6.2026

Kunnanhallitus 7.9.2026 § 135

Kunnanvaltuusto 21.9.2026 § XX

SISÄLLYSLUETTELO

1 KOKONAISTOIMINNAN- JA TALOUDEN TARKASTELU	2
1.1 Toimintakatsaus 1.1. – 30.6.2026	2
1.2 Talouskatsaus ajalta 1.1. – 30.6.2026	2
2 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN 1.1. – 30.6.2026	4
2.1 Toteutuma toimielimittäin (hallintokunnittain) / toiminnoittain	4
2.2 Tuloslaskelma, sisäiset ja ulkoiset tuotot ja kulut, kunta ja vesihuolto yhteensä	5
2.3 Laskennallinen ennuste vuoden 2026 tilinpäätöksestä	6
3 TALOUSARVION TOTEUTUMAT 1.1. - 30.6.2026 TOIMIALOITTAIN / TEHTÄVITTÄIN	6
3.1 KESKUSVAALILAUTAKUNTA	6
3.2 TARKASTUSLAUTAKUNTA	6
3.3 KUNNANVALTUUSTO	6
3.4 KUNNANHALLITUS	6
3.4.1 Keskushallinto	6
3.4.2 Elinkeinotoimi	7
3.4.3 Henkilöstöhallinto	7
3.4.4 Ateriapalvelut	7
3.4.5 Talous- ja tietohallinto	7
3.4.6 Työllistäminen	7
3.4.7 Muu keskus- ja yleishallinto	7
3.4.8 Keskusvaalilautakunta, tarkastuslautakunta, kunnanvaltuusto ja kunnanhallitus yht.	8
3.4.9. Kuntakonsernin tytäryhtiöt	9
Tuusniemen Teollisuus Oy	9
3.5 SIVISTYSLAUTAKUNTA	10
3.5.1 Perusopetus	10
3.5.2 Lukio	10
3.5.3 Varhaiskasvatus	10
3.5.4 Kirjasto	10
3.5.5 Kansalaisopisto	10
3.5.6 Vapaa-aikapalvelut	10
3.5.7 Sivistyslautakunta yhteensä	11
3.6 TEKNINEN LAUTAKUNTA	12
3.6.1 Yhdyskuntatekniset palvelut ja teknisen toimen hallinto	12
3.6.2 Kiinteistötoimi	12
3.6.3 Ympäristötoimi	12
3.6.4 Tekninen toimi yhteensä	12
3.7 VESIHUOLTO	13
4 INVESTOINNIT AJALTA 1.1.–30.6.2026	13

1 KOKONAISTOIMINNAN- JA TALOUDEN TARKASTELU

1.1 Toimintakatsaus 1.1. – 30.6.2026

Kokonaistarkasteluna voidaan todeta, että vuoden 2026 ensimmäinen puolikas on toteutunut toiminnan kannalta suunnitellusti. Valtuusto hyväksyi Tuusniemen uuden kuntastrategian 23.3.2026 § 9. Tulevaisuuden visiossa Tuusniemi on itsenäinen, viisaasti sopeutuva kunta, joka samaan aikaan tasapainottaa taloutta sekä tuottaa hyvinvointia ja elinvoimaa tukevia palveluja. Strategiaa valmisteltiin syksyllä 2025 ja alkuvuodesta 2026 valtuustoseminaareissa. Kuntalaisia kuultiin mm. kuntalaisillassa. Nuorisovaltuusto, vanhus- ja vammaisneuvosto ja YHTY-toimikunta antoivat lausuntonsa strategialuonnokseen. Henkilöstölle järjestettiin kuulemistilaisuus. Uusi kuntastrategia ja uusi hyvinvointisuunnitelma esiteltiin kuntalaisillassa 22.4.2026.

Kunnanhallitus hyväksyi 26.3.2026 Tuusniemen kunnan ja Pohjois-Savon hyvinvointialueen väliset uudet vuokrasopimukset 1.1.2026 alkaen. Hyvinvointialue ei ottanut käyttöön optiovuotta 2026, joten vanhat vuokrasopimukset päättyivät 31.12.2025. Kunnanvaltuusto päätti 23.3.2026 § 9 Tuusniemen kunnan sote- ja pela-kiinteistöjen yhtiöittämättä jättämisestä. Ko. kiinteistöjen vuokraustoiminnan vaikutus näihin markkinoihin on laissa tarkoitetulla tavalla vähäinen ja kiinteistöillä on merkitystä myös kunnan toiminnan jatkuvuussuunnittelussa.

Kirkonkylän osayleiskaavan muutos sekä kirkonkylän asemakaavan muutos ja laajennus -ehdotukset asetettiin nähtäville. Kaavaprosessi jatkuu syksyn 2026 aikana.

Kunta sai myytyä kevään 2026 aikana viimeiset omistamansa, tyhjiillään olleet yksittäiset kerrostalohuoneistot. Myyntitappiota näistä kaupoista on kertynyt kuluvana vuonna yli 100.000 euroa

Eduskunta hyväksyi 10.6.2026 hankintalakiin esitetyt muutokset. Ne vaikuttavat erityisesti hankintayksiköiden in-house -yhtiöiden eli sidosyksiköiden toimintaedellytyksiin, sillä muutosten myötä hankintoja voi tehdä osakeyhtiömuotoisista sidosyksiköistä kilpailuttamatta vain, jos hankintayksikön omistusosuus sidosyksiköstä on vähintään 10 %. Muutos tulee voimaan siirtymäajan jälkeen. Tuusniemen kunnassa jatkettiin valmistautumista hankintalain muutokseen mm. ehdollisella sitoutumisella talous- ja henkilöstöhallinnon palveluiden yhteishankintaan (Khall 18.5.2026 § 81).

1.2 Talouskatsaus ajalta 1.1. – 30.6.2026

Tuusniemen kunnan vuoden 2025 tilikausi oli pitkästä ajasta ylijäämäinen (+491.523 euroa). Keskeisin syy tähän oli Vihtaniemestä myydyistä määräälasta saatu 695.000 euron myyntivoitto. Vuoden 2026 muutettu talousarvio on 1.369.371 € alijäämäinen. Talousarvion toteutuma ensimmäiseltä kuudelta kuukaudelta on alijäämäinen 666.847 €.

Kunnanhallitus hyväksyi vuoden 2026 talousarvion täytäntöönpano-ohjeen 16.12.2025 § 223. Tavoitteena on pysyä valtuuston hyväksymässä vuoden 2026 talousarviossa sekä pystyä ennakoimaan sen toteutumista mahdollisimman hyvin ja varhaisessa vaiheessa. Tilanteen 30.6. perusteella laadittavan osavuositarkastuksen lisäksi kunnanhallitukselle ja lautakunnille raportoidaan käyttötalouden tuloslaskelman toteutumisesta kuukausittain. Raportointitaso kunnanhallitukselle on koko kunta yhteensä ja lautakunnille lautakuntataso. Lautakunnat seuraavat taloutensa toteutumista normaalin kokousrytminsä puitteissa. Lautakuntien talousraportit saatetaan tiedoksi myös kunnanhallitukselle.

Talousarvion toteutumaa tulee korjaamaan tilinpäätöksessä 111 116 euron suuruinen poistoeron muutos, mikä on otettu huomioon osavuositarkastuksessa talousarvion osalta, mutta ei talouden toteumassa. Vuotta aikaisemmin puolen vuoden toteutuma oli ylijäämäinen 81.114 €.

Keskeinen selittävä tekijä alijäämäisyyteen on kunnan peruspalvelujen negatiivinen valtionosuus. Kunnan valtionosuuksien pieni kokonaismäärä vaarantaa Tuusniemen kunnan talouden. Tuusniemen kunta on tehnyt valtioneuvoston oikeuskanslerille kantelun kuntien valtionosuusjärjestelmästä (khall 9.2.2026 § 22).

Suunnitelmavuosi 2027 on noin 0,8 miljoonaa euroa alijäämäinen ja vuosi 2028 noin 0,2 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Taseeseen aikaisemmin kertyneen noin 1,9 miljoonan euron kumulatiivinen ylijäämä ei riitä kattamaan talousarvion suunnitelmavuosien kumulatiivisia alijäämiä, joten kunnan talouden tasapainottamistyötä on jatkettava.

Tuusniemen kunnan käyttötalouden epätasapaino on vaatinut viimeisen kymmenen vuoden aikana talouden tasapainottamisohjelmien laatimisia. Vuosien varrella kunnan talouden menopuolen ongelma on muuttunut tulopuolen ongel-

maksi. Kunnanvaltuusto hyväksyi 6.11.2023 § 60 talouden tasapainottamisohjelman vuosille 2023 – 2026. Uutta talouden tasapainottamisohjelmaa valmisteltiin keväällä 2026 kahdessa valtuustoseminaarissa. Ohjelma tuodaan päätöksentekoon vuoden 2026 aikana.

Toimintatuottoja oli kesäkuun loppuun mennessä kertynyt 2.279.100 eli 53,48 % koko vuoden talousarviossa arvioituista toimintatuotoista (4.261.875 €).

Toimintakuluja oli kertynyt kesäkuun loppuun mennessä 5.164.208 € eli 49,46 % koko vuoden talousarviosta (10.440.182 €).

Maksuvalmius / kassatilanne on pysynyt vuoden alkupuoliskon kohtuullisena, eikä uutta vierasta pääomaa ole nostettu vuoden 2026 aikana. Ottolainauksen ennakoidaan pysyvän talousarvion puitteissa tai sitä pienempänä.

Verotulot ja valtionosuudet

Verotulot	1-6 kk / 2025	1-6 kk / 2026	Erotus €	Muutos %
Kunnallisverot	1 889 044	2 101 880	212 836	11,27 %
Kiinteistöverot	74 049	43 369	-30 680	-41,43 %
Yhteisöverot	412 351	480 363	68 011	16,49 %
Yhteensä	2 375 444	2 625 611	311 527	13,11 %

Verotuloiksi koko vuoden talousarviossa arvioitiin 5.730.000 euroa. Kesäkuun loppuun mennessä verotuloista oli kertynyt 45,82 %.

Valtionosuudet ovat 30.6. mennessä -130.908 euroa, kun muutettuun talousarvioon on budjetoitu -263 000 e (kvalt 23.3.2026 § 7). Verrattaessa vastaavan ajankohdan 2025 valtionosuuskertymään, negatiivisia valtionosuuksia kertyi 252.878 €. Valtiovarainministeriö on tarkentanut kesällä 2026 kuntien valtionosuuspäätöksiään. Tuusniemen kunnalle vuonna 2026 tilitettävät valtionosuudet ovat yhteensä -257.000 €.

Valtionosuudet	1-6 kk / 2025	1-6 kk / 2026	Erotus €	Muutos %
	100 158	-130 908	-30 750	30,70 %

Rahoitustuotot ja -kulut kertyvät epätasaisesti vuoden mittaan. Rahoitustuotoista (ilman korkotuottoja) talousarvioon (242.778 euroa) verrattuna on toteutunut 97,37 % eli 236.405 euroa.

Vuosikate puolivälissä vuotta 2025 oli positiivinen 523 085 €. Vuonna 2026 samaan aikaan vuosikate oli negatiivinen - 236 118 €.

Poistot on tehty toteutuman mukaisesti -430.729 € ja niiden toteuma kesäkuussa oli 50,59 % koko vuoden toteumasta. Poistoissa ei ole odotettavissa suuria muutoksia loppuvuoden aikana.

4

2 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN 1.1. – 30.6.2026

2.1 Toteutuma toimielimittäin (hallintokunnittain) / toiminnoittain

	Toteutuma 1-6 kk 2025	Tilinpäätös 2025	Talousar- vio 2026 + muutos	Toteutuma 1-6 kk 2026	Käyttö % TA:sta	Muutos 1-6 kk 2025 / 2026
Toimintatuotot yhteensä	3 009 371	5 489 965	4 261 875	2 279 100	53,5 %	-730 271
Keskushallinto (vaalit, tilin- tark., kvalt., khall.)	-1 150 324	-2 242 176	-2 477 194	-1 171 235	47,3 %	-20 911
Sivistystoimi	-2 826 184	-5 629 199	-5 771 388	-2 829 260	49,0 %	-3 076
Tekninen toimi	-999 702	-1 826 511	-1 907 000	-1 022 727	53,6 %	-23 025
Vesihuolto	-124 267	-280 485	-284 600	-140 986	49,5 %	-16 719
Toimintakulut yhteensä	-5 100 477	-9 978 371	-10 440 182	5 164 208	-49,5 %	10 264 685
TOIMINTAKATE	-2 091 106	-4 488 406	6 178 307	-2 885 108	-46,7 %	-794 002
Rahoitus						
Verotulot	2 375 444	5 541 381	5 730 000	2 625 612	45,8 %	250 168
Valtionosuudet	100 158	116 014	263 000	-130 908	-49,8 %	-231 066
Korkotuotot	0	18 571	0	0		0
Rahoitustuotot	190 888	254 320	242 778	236 404	97,4 %	45 516
Korkokulut	-51 709	-100 289	-110 000	-32 344	29,4 %	19 365
Rahoituskulut	-509	-58 822	-50 623	-49 774	98,3 %	-49 265
VUOSIKATE	523 166	1 282 769	629 152	-236 118	-37,5 %	-759 284
Poistot ja arvonalentumi- set	-441 972	-902 361	-851 335	-430 729	50,6 %	11 243
Satunnaiset tuotot	0	0				0
Satunnaiset kulut	0	0				0
TILIKAUDEN TULOS	-81 114	-380 408	-1 480 487	-666 847	45,0 %	-585 733
Poistoeron lis.(-) tai väh.(+)	0	111 116	111 116	0	0,0 %	0
Varausten lis.(-) tai väh.(+)						0
Rahastojen lis.(-) tai väh.(+)						0
TILIKAUDEN YLI-/ALI- JÄÄMÄ	-81 114	-269 292	-1 369 371	-666 847	48,7 %	-585 733
Sisäiset erät	635 463	1 348 828	1 313 525	642 601	48,9 %	

2.2. Tuloslaskelma, sisäiset ja ulkoiset tuotot ja kulut, kunta ja vesihuolto yhteensä

	Toteuma 6/2025	TP 2025	TA 2026	Muu- tos 2026	TA+muutos 2026	Toteuma 6/2026	Käyttö %
TULOSLASKELMA							
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	1 454 870	1 911 944	2 846 862	0	2 846 862	1 448 336	50,87
Maksutuotot	46 483	69 975	60 300	0	60 300	49 189	81,57
Tuet ja avustukset	157 544	238 472	180 800	0	180 800	143 717	79,49
Muut toimintatuotot	1 349 716	1 921 069	1 173 913	0	1 173 913	637 858	54,34
TOIMINTATUOTOT	3 008 613	4 141 160	4 261 875	0	4 261 875	2 279 100	53,48
Valmistus omaan käyttöön	758						
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut	-2 256 858	-4 300 396	-4 629 523		-4 629 523	-2 148 991	46,4
Palkat ja palkkiot	-1 794 327	-3 511 102	-3 711 835	0	-3 711 835	-1 752 755	47,22
Henkilösivukulut							
Eläkekulut	-344 192	-660 234	-639 469	0	-639 469	-350 000	54,73
Muut henkilösivukulut	-66 766	-129 060	-146 473	0	-146 473	-46 236	31,57
Palvelujen ostot	-2 032 312	-2 790 314	-4 294 658	0	-4 294 658	-2 010 543	46,82
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-450 998	-850 596	-899 431	0	-899 431	-457 205	50,83
Avustukset	-186 712	-373 663	-374 000	0	-374 000	-218 486	58,42
Muut toimintakulut	-225 171	-314 597	-374 316	0	-374 316	-328 983	87,89
TOIMINTAKULUT	-5 100 478	-8 629 566	-10 440 182	0	-10 440 182	-5 164 208	49,46
TOIMINTAKATE	-2 091 106	-4 488 406	-6 178 307	0	-6 178 307	-2 885 108	46,70
Verotulot	2 375 444	5 541 381	5 730 000	0	5 730 000	2 625 612	45,82
Valtionosuudet	100 158	116 014	0	0	-263 000	-130 908	49,77
Rahoitustuotot ja -kulut							
Korkotuotot	0	18 571	0	0	0	0	0,00
Muut rahoitustuotot	190 888	196 322	242 778	0	242 778	236 404	97,37
Korkokulut	-51 709	-100 289	-110 000	0	-110 000	-32 345	29,40
Muut rahoituskulut	-590	-824	-50 623	0	-50 623	-49 773	98,32
VUOSIKATE	-523 085	1 282 769	-366 152	0	-629 152	-236 118	37,53
Poistot ja arvonalentumiset							
Suunn.mukaiset poistot	-441 972	-902 361	-851 335	0	-851 335	-430 729	50,59
Satunnaiset erät							
TILIKAUDEN TULOS	-81 114	380 408	-1 217 487	0	-1 480 487	-666 847	45,04
Poistoeron lis.(-)tai väh.(+)	0	111 116	111 116	0	111 116		0,00
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALI- JÄÄMÄ)	-81 114	491 524	-1 106 371		-1 369 371	-666 847	48,70

2.3 Laskennallinen ennuste vuoden 2026 tilinpäätöksestä

Vuoden 2026 muutettu talousarvio on -1.369 371 € alijäämäinen. Toimintatuottojen ennakoidaan toteutuvan talousarvion mukaisesti. Verotulot todennäköisesti toteutuvat kokonaisuutena talousarvion mukaisina. Suurimpana yksittäisenä tekijänä painetta muutetun talousarvion riittävyyttä kohtaan luo voimakas työmarkkinatuen kuntaosuuksien kasvu. Ylityspainetta on myös ICT-menoissa. Tuusniemen kunnan talouden ennakoidaan toteutuvan talousarvion mukaisesti alijäämäisenä.

3 TALOUSARVION TOTEUTUMAT 1.1. - 30.6.2026 TOIMIALOITTAIN / TEHTÄVITTÄIN

Kokonaisuutena keskushallinnon toteuma on toimintakulujen osalta 47,28 %. Vaikka alkuvuoden toteumassa menot ovat hieman vähemmän kuin talousarviossa, määrärahojen riittävyyteen kohdistuu painetta työmarkkinatuen kuntaosuuksien osalta. Tuusniemen kunta ottaa vuonna 2026 käyttöön sähköisen Dynasty Arkiston, mikä lisäsi tarvetta tiedonohjaussuunnitelman päivittämiseen. Päivitystyö on osoittautunut ennakoitua suuremmaksi ja siihen on ostettu ohjausta ja konsultointia Tmi Kietikalta. Sähköisen arkiston käyttöönotto Innofactor Oy:n ja kunnan verkkosivujen uudistus Istekki Oy:n kanssa ovat edenneet suunnitellusti. Uudet verkkosivut otetaan käyttöön marraskuussa 2026.

3.1 KESKUSVAALILAUTAKUNTA

Keskusvaalilautakunta ei kokoontunut ensimmäisellä vuosipuoliskolla, koska seuraavat vaalit ovat kevään 2027 eduskuntavaalit. Tälle vuodelle varattua määrärahaa on käytetty alue- ja kuntavaalien työasemien vuokriin, joista kuntaan toimitettiin lasku vasta vuoden 2026 alussa.

3.2 TARKASTUSLAUTAKUNTA

Tarkastuslautakunta on kokoontunut 7 kertaa. Vuoden 2025 tilinpäätöksen arviointi- ja tarkastuskertomukset luovutettiin 4.6.2026. Tarkastuslautakunnan menot eivät ole toteutuneet alkuvuodesta ennakoidusti, koska tilintarkastuspalvelujen laskutuksessa on viivettä. Tuusniemen kunnan sopimustilintarkastaja vuosina 2022 – 2026 on Itä-Suomen Tilintarkastus Oy.

3.3 KUNNANVALTUUSTO

Kunnanvaltuusto kokoontui ensimmäisellä vuosipuoliskolla virallisiin kokouksiin 2 kertaa (22 §).

3.4 KUNNANHALLITUS

3.4.1 Keskushallinto

Kunnanhallitus kokoontui alkuvuonna 10 kertaa (112 §).

3.4.2 Elinkeinotoimi

Elinkeinotoimi osallistui aktiivisesti yrittäjyyden, yritysneuvonnan, työllisyyden ja aluekehityksen yhteistyöverkostojen kokouksiin sekä koulutus- ja kehittämistilaisuuksiin sekä oli mukana messuilla Kuopiossa ja Helsingissä. Matkailun kehittämiseen järjestettiin kunnan yrittäjille muutama työpaja, joiden pohjalta tehdään varsinaiset hankehakemukset.

3.4.3 Henkilöstöhallinto

Toimintamenot olivat hieman talousarviossa arvioitua pienemmät (toteuma 43,01 %). TYKY-toiminnan ja muun henkilöstöhallinnon toteuma on noin 50,5 %. Toimintatulojen toteumissa on viiveitä, jotka tasoittuvat loppuvuodesta.

3.4.4 Ateriapalvelut

Alkuvuoden toimintatuotot ja kulut ovat pysyneet suurin piirtein suunnitelman mukaisina. Toimintatuottoihin on vaikuttanut kouluaterioiden määrän väheneminen viime vuodesta ja tilaustarjoilujen vähäisyys. Sairauspoissaolot ovat lisääntyneet ja siten sairauslomien sijaisten palkkakustannukset ovat nousseet suunnitellusta.

3.4.5 Talous- ja tietohallinto

Tuusniemen kunnan talous- ja palkkapalvelut tuottaa Monetra Pohjois-Savo Oy ja ICT-palvelut Tiera Oy. Talous- ja tietohallinnon toteuma on 48,93 %.

3.4.6 Työllistäminen

Kesänuoria työllistettiin entiseen tapaan, yhteensä työllistyi 34 nuorta. Tuusniemen kunta kuuluu Kuopion työllisyysalueeseen, ja Kuopion kaupunki tuottaa työllistämispalvelut Tuusniemelle. Kuopion työllisyysalueen heinäkuun 2026 tilannekatsauksen mukaan Tuusniemen työttömyysaste on noussut kesäkuun vuosivertailussa (2023-2026) 10,3 prosentista 15,7 prosenttiin. Talousarviossa olevat tavoitteet, että työttömyys ja kunnan maksuosuus työmarkkinatuesta vähenisivät, eivät ole toteutumassa.

3.4.7 Muu keskus- ja yleishallinto

Muuhun keskushallintoon sisältyvät joukkoliikenne ja hankintatoimi. Toimintakulujen toteuma oli 35,93 %.

3.4.8 Keskusvaalilautakunta, tarkastuslautakunta, kunnanvaltuusto ja kunnanhallitus yhteensä

HALLINTOPALVELUT	Tp 1-6 kk 2025	TA 2026	Muutokset 2026	TA muutos- ten jälkeen	Toteu- tuma 1-6 kk 2026	Käyttö %
Toimintatuotot	428 520	925 007	0	925 007	432 400	46,75
Keskusvaalilautakunta	2 846	0	0	0	0	0,00
Tarkastuslautakunta	0	0	0	0	0	0,00
Kunnanvaltuusto	0	0	0	0	0	0,00
Kunnanhallitus	405 057	925 007	0	925 007	432 400	45,15
Keskushallinto	86 557	202 864	0	202 864	91 105	54,43
Elinkeinotoimi	0	0	0	0	-50	
Henkilöstöhallinto	0	62 182	0	62 182	0	0,00
Ateriapalvelut	182 900	361 700	0	361 700	178 665	49,40
Talous- ja tietohallinto	137 652	289 261	0	289 261	162 130	56,05
Työllistäminen	-2 052	6 000	0	6 000	0	0,00
Muu keskus- ja yleishallinto	0	3 000	0	3 000	550	18,33
Toimintakulut	-1 142 996	-2 477 194	0	-2 477 194	-1 171 235	47,28
Keskusvaalilautakunta	-2 846	-105	0	-105	-180	171,43
Tarkastuslautakunta	-1 739	-22 437	0	-22 437	-4 964	22,12
Kunnanvaltuusto	-20 617	-61 997	0	-61 997	-21 915	35,35
Kunnanhallitus	-1 11794	-2 392 655	0	-2 392 655	-1 144 176	47,82
Keskushallinto	-347 841	-699 121	0	-699 121	-363 289	51,96
Elinkeinotoimi	-106 081	-236 500	0	-236 500	-100 676	42,57
Henkilöstöhallinto	-41 674	-89 782	0	-89 782	-38 612	43,01
Ateriapalvelut	-184 488	-362 324	0	-362 324	-175 243	48,37
Talous- ja tietohallinto	-197 431	-398 006	0	-398 006	-194 741	48,93
Työllistäminen	-227 895	-567 122	0	-567 122	-257 313	45,37
Muu keskus- ja yleishallinto	-12 384	-39 800	0	-39 800	-14 302	35,93
Kate	-742 421	-1 552 187	0	-1 552 187	-738 835	47,60
Keskusvaalilautakunta	-7 327	-105	0	-105	-180	171,43
Tarkastuslautakunta	-1 739	-22 437	0	-22 437	-4 964	22,12
Kunnanvaltuusto	-20 617	-61 997	0	-61 997	-21 915	35,35
Kunnanhallitus	-712 738	-1 467 648	0	-1 467 648	-711 776	48,50
Keskushallinto	-261 284	-496 258	0	-496 258	-272 184	54,85
Elinkeinotoimi	-106 081	-236 500	0	-236 500	-100 726	42,59
Henkilöstöhallinto	-41 674	-27 600	0	-27 600	-38 612	139,90
Ateriapalvelut	-1 587	-624	0	-624	3 422	-548,40
Talous- ja tietohallinto	-59 779	-108 745	0	-108 745	-32 611	29,99
Työllistäminen	-229 949	-561 122	0	-561 122	-257 313	45,86
Muu keskus- ja yleishallinto	-12 384	-36 800	0	-36 800	-13 752	37,37

3.4.9. Kuntakonsernin tytäryhtiöt

Tuusniemen Teollisuus Oy

Tuusniemen Teollisuus Oy:n omistamaa teollisuuskiinteistöä ei ole saatu myytyä, sitä vastoin ko. tiloissa toimiva saha-yritys on vuokrannut lisää toimitilaa. Tuusniemen Teollisuus Oy:n hallitus kokoontui alkuvuoden aikana 4 kertaa. Yhtiön hallituksen toimintaa on kehitetty koulutuksilla ja jakamalla jäsenille vastuualueet strategian mukaisista kärkihankkeista. Toiminta on taloudellisesti budjetin mukaisissa raameissa.

Kiinteistö Oy Tuusniemen Virastotalo

Virastotalo Oy:n ympäristön istutuksia on siistitty kevään aikana, puita ja pensaita on hoitoleikattu. Suunnitellut korjaukset toteutuneet vielä syksyn aikana. Urakan kilpailutus on vielä kesken.

Kiinteistö Oy Tuusniemen Turula

Kiinteistö Oy Tuusniemen Turulan vuokratuotot eivät ole toteutuneet suunnitellusti, ne ovat noin kolmekymmentäviisituhatta euroa vähemmän kuin talousarviossa. Menot ovat vastaavasti noin kymmenentuhatta vähemmän kuin talousarviossa, mikä tasapainottaa tilannetta hieman. Tulojen pieneneminen johtuu vuokrausasteen laskemisesta edellisvuosiin verrattuna. Tulopohjan kaventumisen seurauksena suunnitelluista korjauksista on jouduttu hieman tinkimään.

3.5 SIVISTYSLAUTAKUNTA

3.5.1 Perusopetus

Perusopetus on pysynyt talousarviossa. Ylityksistä merkittävin on tullut ICT-palveluista. Myös sähköön ja lämmitykseen on mennyt budjetoitua enemmän rahaa.

3.5.2 Lukio

Toisen asteen koulutuksen toimintakulut ovat toteutuneet maltillisina. Vähäiselle opiskelijamäärälle on pystytty tarjoamaan opiskelijoiden tarpeiden mukaista opetusta kustannustehokkaasti.

3.5.3 Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatusikäisten lasten määrä on laskenut nopeasti. Tästä johtuen päivähoito on pysynyt talousarviossa, vaikka päiväkotitoiminta toimii edelleen kahdessa toimipisteessä.

3.5.4 Kirjasto

Kirjastopalvelut tuottaa Kuopion kaupungin kirjasto ostopalveluna ja sen kustannukset toteutuvat talousarviossa määrätyn määrärahan puitteissa.

3.5.5 Kansalaisopisto

Kansalaisopiston opetustuntitavoitetta laskettiin vuodelle 2026 edellisistä vuosista. Vaikuttaa siltä, että koronaepidemiat laski pysyvästi kansalaisopistossa toteutuvaa opetusta. Näin ollen kansalaisopistotoimintaan varattu ostopalvelumääräraha on riittänyt toimintaan.

3.5.6 Vapaa-aikapalvelut

Vapaa-aikapalveluiden toimintakulujen toteuma oli 51,33 %. Ylitys selittyy sillä, että yhdistyksille myönnettävät avustukset maksetaan pääasiallisesti alkuvuoden aikana.

3.5.7 Sivistyslautakunta yhteensä

Sivistyslautakunnan alainen toiminta on kokonaisuudessaan pysynyt budjetissa. ICT-palveluihin varatusta määrärahaista oli alkuvuoden aikana käytetty jo 70,64 %. Koko vuodelle ICT-palveluihin on varattu 173 300 €. Ensimmäisen puolen vuoden aikana tästä on käytetty jo 122 415 €. Tilinpäätökseen on siis odotettavissa suurehko ylitys ICT-palveluihin. Toimintatuottoja nostavat etenkin valtiolta saadut avustukset. Kokonaisuudessaan sivistystoimi onkin pysynyt hyvin talousarviossa.

SIVISTYSTOIMI	Tp 1-6 kk 2025	TA 2026	Muutokset 2026	TA muutosten jälkeen	Toteutuma 1-6 kk 2026	Käyttö %
Toimintatuotot	756 327	1 265 850	0	1 265 850	738 360	58,33
Perusopetus	617 851	1 093 000	0	1 093 000	609 083	55,73
Lukio	812	10 000	0	10 000	8 952	89,52
Varhaiskasvatus	50 028	36 000	0	36 000	15 310	57,47
Kansalaisopisto	58 779	94 000	0	94 000	62 184	66,15
Kirjasto	0	0	0	0	2 839	0,00
Vapaa-aikapalvelut	28 857	32 850	0	32 850	39 992	121,74
Toimintakulut	-2 826 184	5 771 388	0	5 771 388	-2 829 260	49,02
Perusopetus	-1 695 748	-3 500 730	0	-3 500 730	-1 745 342	49,62
Lukio	-288 306	-599 382	0	-599 382	-276 985	45,92
Varhaiskasvatus	-441 840	-879 189	0	-879 189	-415 989	47,30
Kansalaisopisto	-95 729	-201 944	0	-201 944	-84 359	41,77
Kirjasto	-108 623	-197 704	0	-197 704	-105 161	53,19
Vapaa-aikapalvelut	-195 938	-392 439	0	-392 439	-201 425	51,33
Kate	-2 069 857	-4 505 538	0	-4 505 538	-2 090 899	46,41
Perusopetus	-1 077 897	-2 407 730	0	-2 407 730	-1 136 257	48,07
Lukio	-287 494	-589 382	0	-589 382	-268 033	45,18
Varhaiskasvatus	-391 812	-843 189	0	-843 189	-400 679	47,50
Kansalaisopisto	-36 950	-107 944	0	-107 944	-22 175	20,54
Kirjasto	-108 623	-197 704	0	-197 704	-102 322	51,76
Vapaa-aikapalvelut	-167 081	-359 589	0	-359 589	-161 433	44,89

3.6 TEKINEN LAUTAKUNTA

3.6.1 Yhdyskuntatekniset palvelut ja teknisen toimen hallinto

Yhdyskuntateknisten palveluiden osalta toimintatuotot ovat toteutuneet 175,40 %:sti ja toimintakulut 46,5 %:sti. Euro-määräisesti tuloja on tullut 12.587,51 euroa arvioitua enemmän. Toimintakulujen osalta käyttö on hieman alle talousarvion, ollen 46,5 %. Toimintatuottoja on tullut sisäisiä myynneistä mm. traktori ja kuorma-autotöistä 15.856,66 euroa.

3.6.2 Kiinteistötoimi

Kiinteistötoimen osalta toimintatuotot ovat toteutuneet talousarvioon nähden yli talousarvion, toteutuman ollessa 53,5 % eli 837.408,70 euroa. Maa- ja vesialueiden vuokria sekä muita tuloja on tullut yli arvioidun. Toimintatuottoihin on kirjautunut myös myyntivoittoa 27.292,22 euroa kunnan myymistä maa-alueista.

Toimintakulut ovat toteutuneet 55,8 %:sti eli hieman arvioitua suurempana. Toimintakulut ovat olleet 775.406,08 euroa olleen 80.888,08 euroa arvioitua suuremmat. Toimintakuluihin on kirjattu asunto-osakkeiden myyntitappioita yhteensä -128.967,78 euroa.

3.6.3 Ympäristötoimi

Ympäristötoimen osalta toimintatuotot ovat toteutuneet ennakoitua suurempana ollen 66,5 % eli 11.14.894,34 euroa. Tuotot ovat toteutuneet 3694,34 euroa arvioitua suurempana. Toimintakulut ovat toteutuneet talousarvioon nähden 50,40 %:sti kulujen ollessa 84.760,06 euroa.

Alkuvuonna tuottoja on tullut arvioitua enemmän rakennusvalvonnan lupa- ja tarkastusmaksuista sekä maa-ainesvalvonta- ja tarkastusmaksuista.

3.6.4 Tekninen toimi yhteensä

Kokonaisuutena teknisen toimen toimintatulot ovat toteutuneet 55,0 %:sti ja toimintakulut vastaavasti 53,6 %:sti. Tekninen toimi on lähes talousarviossa.

TEKNINEN LAUTAKUNTA	Tp 1-6 kk 2025	TA 2026	Muutokset 2026	TA muutos- ten jälkeen	Toteutuma 1-6 kk 2026	Käyttö %
Toimintatuotot	1 606 960	1 603 023	0	1 603 023	881 588	55,00
Yhdyskuntatekn. palvelut ja hallinto	27 032	16 700	0	16 700	29 285	175,36
Kiinteistötoimi	1 568 543	1 563 923	0	1 563 923	837 409	53,55
Ympäristötoimi	11 385	22 400	0	22 400	14 894	66,49
Toimintakulut	-999 702	1 907 000	0	1 907 000	-1 022 727	53,63
Yhdyskuntatekn. palvelut ja hallinto	-166 387	-349 705	0	-349 705	-162 558	46,48
Kiinteistötoimi	-753 215	-1 389 042	0	-1 389 042	-775 409	55,82
Ympäristötoimi	-80 100	-168 253	0	-168 253	-84 760	50,38
Kate	607 258	-303 977	0	-303 977	-141 140	46,43
Yhdyskuntatekn. palvelut ja hallinto	-139 356	-333 005	0	-333 005	-133 274	40,02
Kiinteistötoimi	815 328	174 881	0	174 881	62 000	35,45
Ympäristötoimi	-68 714	-145 853	0	-145 853	-69 866	47,90

3.7 VESIHUOLTO

Vesihuollon toiminta on talousarvioon nähden lähes tasapainossa, toimintatuotot ovat toteutuneet hieman alle talousarvion ollen 48,5 % eli 226.752,14 euroa. Toimintakulut ovat toteutuneet hieman alle talousarvion ollen 49,5 % eli 140.986,14 euroa.

VESIHUOLTO	Tp 1-6 kk 2025	TA 2026	Muutokset 2026	TA muutos- ten jälkeen	Toteutuma 1-6 kk 2026	Käyttö %
Toimintatuotot	238 181	467 995	0	467 995	226 752	48,45
Toimintakulut	-124 267	-284 600	0	-284 600	-140 986	49,54
Kate	113 914	183 395	0	183 395	85 766	46,77

4 INVESTOINNIT AJALTA 1.1.–30.6.2026

Investointitulot

Investointitulot on tullut alkuvuodesta 165.875,56 euroa. Tuloja on tullut maa- ja vesialueiden myynnistä sekä osakkeiden ja osuuksien myynnistä.

Investointimenot

Investointimenoja on muodostunut ajalla 1.1. – 30.6.2026 yhteensä -14.234,66 euroa.

Alkuvuonna ei ole valmistunut suurempia urakoita. Koulukeskukseen kohdistuvat urakat ovat alkaneet vasta heinäkuussa.

Vuoden alusta toteutuneita kustannuksia on muodostunut seuraavista investoinneista:
(* hanke kesken)

- sähköinen arkistointi 7.999,01 euroa*
- kotisivujen uusiminen 5.121,54 euroa*
- monitoimisalin av + valot 989,51 euroa -> siirretään käyttötalouteen, ei kuulu investointiin
- lukion kattoremontti 124,60 euroa *

Suurin osa teknisen toimen investoinneista valmistuu syyspuolella. Alkuvuoden puolella on suurimmaksi osaksi kilpailutettu urakoita ja urakat ovat alkaneet kesän aikana.

Investoinnit	Tilinpäätös 1-6 kk 2025	Talousarvio 2026	Muutokset 2026	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 1-6 kk	Poikkeama
Investoinnit, kunta						
Investointitulot	166 409	35 000	0	35 000	165 876	130 876
Investointimenot	-338 850	-550 000	0	-550 000	-14 235	-535 765
Investoinnit, vesihuolto						
Investointitulot	0	0	0	0	0	0
Investointimenot	-1 661	-135 000	0	-135 000	0	-135 000
INVESTOINNIT yhteensä						
Investointitulot	166 409	35 000	0	35 000	165 876	130 876
Investointimenot	-340 511	-685 000	0	-685 000	-14 235	-670 765
Nettoinvestoinnit	-174 103	-650 000	0	-650 000	151 641	-801 641

